

NĚKTERÉ NÁMĚTY KE KONCIPOVÁNÍ VĚDNÍ POLITIKY

(Článek uveřejněný ve VM č. 4/1990)

V článku plk. Ing. L. Klimy, CSc. jsou uvedena některá fakta, návrhy a myšlenky týkající se vědní politiky v ČSA. Jako pracovníka vojenské vysoké školy mě skutečnosti uvedené v článku zaujaly a inspirovaly k vyjádření vlastního stanoviska.

Jestliže došlo k zásadním změnám v naší společnosti, jež budou dále pokračovat a armáda nezůstává stranou, je třeba zhodnotit i postavení a fungování vědecké a výzkumné základny jako její nedílné součásti. Zhodnotit, zda v dosavadní institucionální podobě a svými možnostmi bude odpovídat novým potřebám zajištění obrany. Úkoly, které bude třeba řešit, se ukazují totiž v mnohém jako zcela originální. V případě, že budeme důsledně aplikovat fakta o důležitosti vědeckotechnického rozvoje pro společnost uvedená v článku, armádu z toho nevyjímaje, potom ve všech **předpokládaných změnách musí mít vědecký nebo alespoň racionální přístup hlavní roli**. Zatím však často v řešení mnoha úkolů převládá ve štábech oblíbený pragmatismus.

Chci upozornit na některé skutečnosti především v oblasti vojenského umění. Dlouhou dobu jsme pasivně přebírali poznatky vojenského umění (a v podstatě celé vojenské vědy) rozvíjeného v SSSR. To zřejmě nebude v této podobě v budoucnosti vhodné, a proto vzroste požadavek na samostatný rozvoj vojenského umění pro podmínky ČSA. Na druhé straně se ukazuje potřeba využít teoretických a praktických poznatků z oblasti vojenského umění ostatních evropských armád.

Jsem stejného názoru jako plk. Klíma a vidím potřebu vytvoření určitého analytického, studijního, vědeckého centra, které by pro potřebu velení ČSA a vybraných armádních institucí připravovalo zásadní studie o vývoji vojenskopolitické situace ve světě (která může mít vliv na obranu naší země), připravovalo programy rozvoje armády a podílelo se na řešení koncepčních úkolů.

Je třeba vyhodnotit, jak se změny v uspořádání a fungování vědy a výzkumu v civilní sféře projeví na spolupráci s armádou. Jsem toho názoru, že zapojení civilní vědeckovýzkumné sféry na komerčním základě by mělo být podobné, jak je tomu v zahraničí. Jasně o tom svědčí tendence projevující se v převaze tvorby většiny vědeckých poznatků v civilní sféře, na niž autor upozorňuje.

Spolupracoval jsem v minulosti na řešení několika takzvaných vědeckých úkolů v oblasti vojenského umění. Došel jsem k závěru, že **organizačně a metodologicky nejde takto v rozvoji vojenské vědy dále pokračovat.**

Otázkou současně je, jaké bylo praktické využití těchto vědeckých úkolů, k čemu skutečně přispěly apod. Vědecké bádání i v podmínkách armády by mělo být zdrojem kvalitativně nových poznatků o předmětu výzkumu anebo přinejmenším objektivní, vědecky racionální aplikaci známých poznatků v nové oblasti za účelem jejího rozvoje na vyšší úroveň.

Autor článku opomněl, že za určitých předpokladů mohou být významným vědeckým pracovištěm i vojenské vysoké školy. To si však vyžádá důkladně zhodnotit jejich materiální a především intelektuální možnosti. Neměly by z koncepce vědní politiky v ČSA zmizet.

Je zřejmé, že autor nemohl vyčerpat všechny skutečnosti mající vliv na koncipování vědní politiky, dal však dobrý podnět k tomu, aby problematika vědy a výzkumu nezůstala v ČSA ani ve Vojenské mysli na okraji zájmu odborné vojenské veřejnosti.

Podplukovník doc. Ing. Petr Němec, CSc.